

kunst

De cirkel van Urbanus is een model van een sociaal woningbouwproject dat echt is uitgevoerd in Guangzhou.

Cultuurklus in China

Marije Vlaskamp
Shanghai

Op het laatste nippertje kwam het Chinese architectenbureau Urbanus met een cirkelvormige installatie van ruw karton aanzetten. Het geval werd aan touwen aan het plafond gehangen, stekkers werden in stopcontacten gestoken en Urbanus was klaar.

Typisch Chinees, zegt een van de curatoren, Linda Vlassenrood van het Nederlands Architectuur Instituut. „Die snelheid, dat tempo en dat onafgewerkte karton. Interessant als je vergelijkt hoe zorgvuldig iemand

Ai Weiwei heeft een grafheuvel van deuren neergezet.

Nederland brengt cultuur aan de man tijdens de Wereldtentoonstelling in China. Zes maanden lang een broedplaats in Shanghai.

De inrichting

TomDavid Architecture, een jonge ontwerpcombinatie uit Rotterdam, is verantwoordelijk voor de eigenwijze inrichting van de tentoonstellingsruimte. In plaats van de gebruikelijke neutrale opstelling hebben Tom van Odijk en David Baars opvallende elementen laten maken van geperst recycled materiaal. Made in China was hun inspiratiebron. „Al die elementen zijn plaatse-lijk gemaakt. In Nederland zou

zo'n inrichting onbetaalbaar zijn, want alleen al die honderden kratten zijn met de hand uitgesneden. Omdat in China arbeidskracht zo goedkoop is, kan het hier wel”, aldus Tom van Odijk. Kasten, loopplanken, zitjes van verschillende niveaus en industriële kratten: de kleur lijkt een beetje op die van koksmatten, die met een goede verlichting de zaal een aangename sfeer geven.

als de Nederlandse ontwerpster Hella Jungerius werkt. Zij was weken bezig met panelen verplaatsen om te zien of de foto van haar vaas elders niet beter tot zijn recht kwam."

De tentoonstelling 'Taking a stance', die afgelopen weekeinde is geopend in het Dutch Cultural Centre (DCC) in de Chinese havenstad Shanghai, toont het werk van acht grensverleggende ontwerpers uit China en Nederland. Architecten of modeontwerpers; allemaal werken ze in een global village van massa-productie en commercie. „We hebben mensen gekozen die een houding innemen tegenover massaconsumptie. Ga je erin mee, verzet je je ertegen of probeer je van binnenuit je eigen identiteit te ontwikkelen”, zo verwoordt Vlassenrood.

"Taking a stance" is de aftrap voor

een half jaar culturele manifestaties in Shanghai, in de zijlijn van de Wereldtentoonstelling. Nederland heeft er een extra gebouw voor ingericht, een voormalige fabriek uit 1949. „Je kunt een tentoonstelling inrichten in het Nederlandse paviljoen, maar blijft daar iets van hangen bij drommen mensen, die al een overdaad aan indrukken hebben opgedaan in al die paviljoens?”, vraagt Martijn Sanders van het DCC.

Vandaar het DCC, dat anderhalf miljoen euro kost aan huur en inrichting: 1100 vierkante meter ruimte om Chinese en Nederlandse kunstprofessionals en geïnteresseerd publiek samen te brengen voor zes maanden. Zeven grote tentoonstellingen, debatten en meer dan zeventig optredens; inderdaad, het Holland Heineken Huis van de cul-

tuur. De Holland-promotie tijdens de Olympische Spelen – sporters, kroketten en hossen – is al jaren een succesformule. DCC is ook zo'n ontmoetingsplek, maar dan voor cultuur.

Geen enkel land doet dat: naast een paviljoen op Expo 2012 ook nog een grote culturele uitspatting. Sanders zegt dat het ook een 'bijna onmogelijke' klus was: „Andere landen sturen hoogstens een extra act, zoals Cirque du Soleil. Wij willen iets doen wat beklijft. We kiezen opzettelijk niet voor een uitstalling van Nederlandse kunst, maar netwerken en samenwerking tussen Nederland en China stimuleren.”

'Taking a Stance' past bij het thema van de Expo – betere steden, beter leven. De cirkel van Urbanus is een model van een sociaal woningbouwproject dat in het echt is uitgevoerd in de

Chinese stad Guangzhou. Wie de cirkel betreedt, voelt zich opgenomen in de intieme wereld van die woonkazerne. Videoschermpjes met beeld en geluid uit het dagelijks leven, fotootjes van mensen die thuiskomen; je zou zo aanbellen voor een praatje.

De cirkel is gebaseerd op een traditionele Chinese bouwstijl uit de provincie Fujian: de tulou. Dat is een donut van klei en steen: meerdere generaties leven in die ronde gebouwen, met de cirkelvormige uitsparring in het midden als dorpsplein. De gemeenschap leeft naar binnen gekeerd; sociale verbanden zijn hecht.

In het middelpunt van belangstelling staat Rem Koolhaas. De Rotterdamse grootmeester van het controversieel bouwen staat bij een maquette van zijn nieuwe landmark,

een theater in de Taiwanese hoofdstad Taipei. Drie zalen die kunnen worden verenigd in een geïntegreerd gebruik van de buitenruimte, een maffe bol en een schuin dak: weer een spannend gebouw.

Stil verzet in het hoekje van Ai Weiwei, een roemruchte Chinese provocateur. Hij heeft een grafheuvel van deuren neergezet. Ze zijn van marmer, het spierwitte natuursteen dat als een stenen variant op waterpest woekert op iedere plek die appelleert aan de rijkere Chinees. Ai Weiwei heeft het symbool van eenvoudigheid, kuddegedrag en verkwisting verhakt tot kapotgeslagen deuren; ze symboliseren al die unieke oude buurtjes die worden platgewalst om de zucht naar miljoenen identieke luxe marmeren entrees te bevredigen. Ontroerend.